

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 31 (3487) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ultimátumszerű követeléseket küldött Finnországnak a Szovjet

Helsinkiben számítanak a légitámadások megismétlődésével. Kvajolin szigeten megszűnt a japán csapatok ellenállása Nettunónál német kézben van a kezdeményezés

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hull külügyminiszter Finnországnak küldött újabb ultimátumszerű követeléséről szóló washingtoni jelentésekről a Finn Távirati Iroda közli a finn külügyminisztérium megerősítését, amely szerint az Egyesült Államok helsinki ügyvivője valóban átnyújtott egy ilyen nyilatkozatot.

Helsinkiből jelentik: (B. T.) Helsinkiben arra számítanak, hogy a légitámadások nemcsak megismétlődnek, ha nem még fokozódnak is. A szovjet tevékenység politikai hátterét is vizsgálják. Az a vélemény, hogy a szovjet megkísérlé megpuhítani a mögöttes országok lakosságát, hogy így alkalmasa legyen megállapodás kötésére. Ezzel szemben a sajtó azt mondja, hogy a finn közvélemény régóta hajlandó megállapodni a szovjettel, ha biztosítják Finnország függetlenségét.

Véres harcok Cassino birtokáért

Zürich. (Bud. Tud.): Az 5-ik amerikai hadsereg főhadiszállásáról jelentik: Az amerikaiak rendkívül véres harcok után Cassino közepéig nyomultak és a város egyrésze birtokukban van. Az Exchange haditudósítói ezzel szemben felhívják a figyelmet arra, hogy már többször sikerült behatolni a városba, ahonnan azonban a németek mindig visszavonulásra kényszerítették az angolzásokat.

Támadást kezdték a németek a nettunói hídfő három szakaszán

Zürich. (Bud. Tud.): A nettunói hídfőnél folyó harcokról jelentik Alexander tábornok főhadiszállásáról: A hídfő felett kedden legalább 120 stuka és harcibombázó működött, hogy pusztítsa a szövetségesek kirakodóhelyeit és rakományait. Azonkívül a messzehordóágyúk 25 kilométerrel lötték a tengerpartot. A kettős tevékenység közben folytatták az Anzio és Nettuno körül levő védelmi berendezések kiépítését. Az angolzás gyalogosoknak szállítható kis acél bunkereket bocsátottak rendelkezésre. Úgyhogy az eddigi ideiglenes árokhálózatot erősebb védelmi rendszerré változtathatják. Kedden délután a hídfő három szakaszán a németek újra megkezdték a támadást. Igen heves harcok alakultak ki.

Anzio körül drótkadályokkal védekezik Alexander tábornok

Zürichi jelentés szerint a Nettunónál partraszállt szövetségesek a legutóbbi 24 órában minden támadókísérletet megszüntettek és csak védekeznek. Alexander tábornok parancsára a hídfőállást Anzio körül drótkadályok, lövészárkok

és kiserődök hálózatával erősítették meg, mert a német zuhanóbombázók és messzehordó ágyúk tevékenységében általános támadásra következtetnek. A német tüzérségi és légitámadás kedden

2 ezer foglyot ejtettek a németek

Zürich. (MTI): A Basler Nachrichten római levelezője jelenti: Itteni német körök és a római lapok ez időszereint feltűnő bizakodást tanúsítanak a nettunói hídfő körüli harc fejleményei tekintetében. Azzal a ténnyel okolják meg ezt, hogy a helyzet az előző hetéhez viszonyítva teljesen a németek javára és a szövetségesek hátrányára fordult. A kezdeményezés ez időszereint a németek kezében van. A német hadműveletek eredményeként a hídfő most egyre jobban összehúgódik. Emellett

Londonba érkezett a moszkvai svéd követ

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai svéd követ utban Stockholm felé, Londonba érkezett, ahol valószínűleg csak néhány napot tölt. Londoni diplomáciai körökben — a svéd lapok szerint — ez az utazás nagy feltűnést keltett.

Mayu hegység úttalan vidékén nyomulnak előre a japánok Delhi felé

Tokióból jelentik: (MTI) A Domei Iroda jelenti az egyik burmai támaszpontból: A burmai japán csapatok, melyek február 4-én az ellenség több ízben bejelentett ellentámadásának megelőzésére a Puttidasszi szakaszon újabb hadműveletet kezdtek, a Mayu hegység úttalan vidékén folytatják előnyomulásukat. A japán csapatokkal szoros együttműködésben küzd az indiai nemzeti hadsereg is, amely megkezdte a nyomulását a rég elhagyott célja: Delhi

délelőtt már igen erős volt. Kora délután német páncélos és gyalogos csapatok támadtak. A harc egészen a sötétség beálltáig tartott. Angol haditudósítók jelentése a harcok fokozódásával számolnak.

Légicsata Frankfurt felett

Zürichből jelentik, hogy kedden délután amerikai nehézbombázók nagy vadász kísérettel megtámadták a Majna melletti Frankfurtot. Az elhárítás igen erős volt. A város felett hosszú légicsaták voltak. Sok robbanó és gyújtóbomba esett a városra. Ugyanakkor más angolzás repülők Franciaország északi partvidékét támadták. Az eddigi jelentések szerint a szövetségesek kedden nappal 25 repülőgépet veszítettek el.

a németeknek sikerült igen érzékeny csapást mérni a szövetségesekre, akiknek súlyos veszteséget okoztak. A legutóbbi napon a németek 2000 foglyot ejtettek. Az ellenség csapataiban igen nagy a halottak száma, mert az angolok rendkívül bátran verekednek és kockáztatják életüket, de nem adják meg magukat. A súlyos veszteségek következtében a szövetségesek jelenleg nem támadnak, hanem várakozó magatartást tanúsítanak.

indítandó támadásának. Ezt a tervet a japánok most valószínűleg kudarcra ítélik.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Hivatalosan jelentik, hogy Kvajolin szigetén a japán csapatok ellenállása teljesen megszűnt. A védők a harcok közben elestek.

Wilkie, Roosevelt, Dewey és Hull küzdenek az amerikai elnökválasztáson

Lisszabomból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, Roosevelt a sajtóértekezleten nem válaszolt arra a kérdésre, vajon elvállalja-e negyedezer is az elnöki jelöltetést.

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Iuterinf jelenti: Wilkie április 4-én Wisconsin állam előválasztásai során kéri a köztársasági párt elnökjelöltjévé való megválasztását. Ezek az előválasztások, amelyeket több államban a nagy novemberi választása megelőzően az év elején tartanak, a két nagy politikai párt selejtező mérkőzései. Mindkét párt külön-külön ejti meg az elnökválasztásokat. Bizonyosra vehető, hogy a New Deal politikusi Wisconsinban buzgón támogatja Wilkie, mert ha most is Roosevelttel ellenjelöltje lesz, akkor sokkal könnyebb lesz a dolguk, mintha Dewey ellen kellene harcolniuk.

A New Deal híveinek helyzete nem irigyléreméltó, mert tudvalevően a demokratapárt kettévált, egyik része Roosevelttel követi, a másik pedig ellenzéki. Roosevelt elnök volt hadügyminisztere Woodring demokrata politikus közölte, hogy a New Deal ellenző demokraták legközelebb nagygyűlést rendeznek, amelyen megbeszélnek, hogy milyen rendszabályokat alkalmazzanak Roosevelt elnöksége ellen. Woodring azt javasolja, hogy a demokrata párt Hull külügyminisztert jelölje. Ezzel szemben Roosevelt kezére dolgozik, talán tudatlanul, mert az elnök saját megválasztásának megkönnyítése végett hír szerint arra gondol, hogy az általános közkedveltségnek örvendő Hull külügyminisztert alelnöknek jelöli.

Nem történt újabb esemény a lengyel-szovjet viszályban

Bernből jelentik: (B. T.) Londoni tájékozott lengyel körökből arról értesül a Svájci Távirati Iroda, hogy Mikolajczyk, a lengyel menekült kormány miniszterelnökének tervezett amerikai utazása, a legújabb kelet-európai események miatt kérdésessé vált. A lengyelnek minden el akarnak kerülni, ami részükre azt mutatná, hogy bármiféle kísérletet akarnának tenni Amerika belső ügyeibe való beavatkozásra. Ha az utazás egyáltalán létrejön, ami a legközelebbi napokban eldől, akkor az Washingtonban teendő látogatásra korlátozódik. Mikolajczyk ez esetben szigorúan elkerüli az amerikai lengyel csoportokkal való érintkezést. A lengyelnek a lengyel-szovjet ellentéttel kapcsolatban azt mondják, hogy új esemény nem történt.

Nagy Dezső pénzügyigazgató a rögzített adóról nyilatkozott a vármegyei közigazgatási bizottság ülésén

Nagyvárad, február 9. Bihar vármegye közigazgatási bizottsága szerda délután 10 órai kezdettel, dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklésével közigazgatási bizottsági ülést tartott. Az ülésen felolvasott alispáni jelentés a következőket tartalmazza:

Közjóléti tevékenység. — néhány ruhasegélyezést és házassági kölcsönfelvételeit kivéve. — január hónapban nem volt.

Kielégítőnek mondható a közellátási helyzet

A vármegye közellátásával kapcsolatban jelentette az alispán, hogy a jelenlegi körülmények figyelembevételével kielégítőnek mondható. Panaszok ezúttal a lábellenlét terén vannak csupán, mivel Bihar vármegye kerete a december havi emelkedés után újból erősen lecsökkentett és a régi lábellenlét teljesen elhasználták, tehát ma már pótlásról szinte 70-80%-ban kellene gondoskodni, ez pedig meg a keret megemelésével sem volna megoldható. A lábellenlétet igyekezett hoeskor készítésével egyensúlyozni, azonban, sajnos, az ehhez szükséges bőrtanyagot sem sikerül folyamatosan és a szükséges mennyiségben beszerezni. Kérte a m. kir. közellátásiügyi minisztertől engedélyt hulladékbőrökből készíthető fiatal bakancsokra is, azonban a bőrhány miatt erre nem sok lehetőség van.

A vármegye tüzelőanyaggal való el-

11200 vágómarhát kell beszolgáltatni

Végül jelentette, hogy a m. kir. közellátásiügyi miniszter folyó évi január hó 1-től június hó 30-ig terjedő időre Bihar vármegye és Nagyvárad thj. város területéről 11200 darab vágómarha igénybevételét és beszolgáltatását rendelte el a múlt évi rendszer szerint, mivel az új beszolgáltatásra vonatkozóan rendelkezések csak július hó 1-én lépnek hatályba. Ezen mennyiség a vármegye szarvasmarha állományának körülbelül 10-12%-át jelenti és mintegy 44.800 q marhahúsra felel meg. Sajnos, ez igen súlyosan érinti a vármegyét, mert ezzel az egy év előtti állomány kb. 25-30%-os csökkentését idézi elő. A beszolgáltatandó keret csak-

Mi a helyzet a rögzített adók terén?

A pénzügyigazgató részletes jelentést tett az adóbehajlás eredményeiről, — majd a következő bejelentést tette:

A Nagyváradon megjelenő „Esti lap” február hó 5-i számában a pénzügyi hatóságoknak a rögzített adók felmondásával kapcsolatban követett eljárására vonatkozólag egy olyan cikk jelent meg, amelynek állításai a való tényeket nem fedik — mondotta. — Ezért szükségesnek tartom, hogy a tekintetes közigazgatási Bizottságot az adókievetés állásáról a valóságnak megfelelően tájékoztassam.

Az adókievetés jelenlegi állása a következő: A föld és házadó kievetése megfolyamatban van ugyan, de a legtöbb községben már befejezést nyert. Az általános kereseti adó, jövedelem és vagyonszármazékok adójának megindítása még nem történt meg, mert a pénzügyminiszterium az erre vonatkozó rendeletet nem adta ki. Az előző évben azok

Ebben a hónapban a múlt évi elszámoltatások felülvizsgálása és a juttatásokhoz folynak az előkészületek kivizsgálások útján.

A fel nem épült Onca és árvizek házakhoz a szükséges építkezési anyagok igénylése és beszerzése folyamatban van.

A Közjóléti Szövetkezet traktorai javítás alatt vannak, hogy a tavaszi szántásokat akadály nélkül megkezdhesék.

látását a friss termelésű tűzifa felhasználásával sikerül fokozatosan enyhíteni. A jövő évi zavaró körülmények megelőzése céljából pedig már most olyan intézkedéseket tett folyamathoz, ami előreláthatólag megfelelő eredménnyel jár és a lehetőség szerint a jövő évi szükségletet már ez év tavaszán sikerül leszállítani. E célból a hiányok pótlására a m. kir. földművelésügyi minisztertől a földreformos erdőekben egy további újabb fahasználat kitermelésének engedélyezését és annak a termelés befejezése utáni azonnali leszállításának megkezdését kérte. Az előjárásokat, közintézményeket és üzemeket pedig felhívta, hogy a jövő évi szükségletek biztosítására a szükséges intézkedéseket már most tegyék meg, hogy megfelelő költségfedezet hiányában a tüzelőanyagbeszerzés a késő őszi időkre húzódjon el.

kentésére lehetőség nincs, mivel a beszolgáltatáshoz a közellátásnak és honvédségnek igen fontos érdekei fűződnek.

Az alispáni jelentés, tudomásulvétele után a bizottság jóváhagyta a kormányhoz felterjesztendő félévi jelentést, majd az egyes ügyosztályok jelentéseit következtek.

A tisztj főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapotok január hónapban javultak a december havi állapotokhoz képest, mert a fertőző betegségek száma csökkent. A vármegyében január hónapban 258 lélek volt a természetes szaporodás.

tartoztak vallomást adni, akiknek a téli jövedelem a 10.000 P-t meghaladta, továbbá akiknek jövedelme az előző évi jövedelmének 50 százalékát meghaladta, emelkedett és végül azok, kiknek az adóhivatal az adójukat felmondta, illetve azok az adózók, akik saját elhatározásukból adójukat felmondta, vallomást adtak. Mint ezekből látható, a vallomáshoz alól az előző évben is csak a kisebb jövedelmű adózók voltak felmentve. Hogy a folyó évben a pénzügyminiszterium ezt a kérdést miképpen szabályozza, arról rendelet hiányában nem nyilatkozhatom, pusztán arra kívánom rámutatni, hogy az „Esti lap”-nak a tömeges adófelmondásra vonatkozó hírei már azért sem felment meg a valóságnak, mert rendelet hiányában a pénzügyigazgatóság a folyó évi kereseti, jövedelem és vagyonszármazékok adóját még sem adotta. Ennek a megindításáról az adózó közönséget hír-

detmény útján fogja a pénzügyigazgatóság értesíteni.

Nincs tehát ok a valótlan hírekben táplálkozó nyugtalanságra.

Ezzel kapcsolatban Miskolczy Pál bizottsági tag szükségesnek mondotta a közönség tájékoztatását, mert sokan abban a hiszemben, hogy rögzített adójuk megmarad, nem adnak be adóvallomást, pedig jövedelmük alapján be kellene nyújtaniok azt. A pénzügyigazgató erre azt a megnyugtató választ adta, hogy amíg az adókievetés nincs megindítva, addig senki nem esik ké-

Mozik műsora:

APOLLO: Valamit visz a víz.
BELVÁROSI: Hazafelé.
CASINO: Csákó és kalap.
KORONA: Akkor.

sedelembe a bevallás elmaradása miatt. A tanfelügyelő közölte jelentésében, hogy január hónapban a vármegye területén 17 iskolában szünetelt a tanítás fahiány miatt. Ezenkívül több községben az ottmunkáló tanító zsirhiány miatt már a lemondás gondolatával foglalkozik. A tanfelügyelő orvoslást kért.

A gazdasági felügyelő jelentése szerint január hónapban a szokatlanul enyhe időjárás jó hatással volt a vetésekre és sehol sem észlelhetők károk.

Az erdőfelügyelőség ismét a fafuvározas nehézségeiről tett jelentést.

A világháború legmodernebb és legfélelmetesebb fegyverneme

A köd-, robbanó- és kézi gránátok szerepe — A legmozgékonyabb és leghatásosabb tüzéség — Hogyan harcolnak a ködösítő csapatok?

A legmodernebb hadviselés egyik legfélelmetesebb fegyverneme a ködösítő osztag, mely nemcsak a múlt évi nyári offenzívára, hanem a téli elhárító harcokban is kiválóan beváltotta a hozzáfűzött reményeket és érdekes módon mégis alig hallott róla a közvélemény.

A ködösítő csapatok főfegyverét két különböző űrmértékű, egy közepes és egy nagy aknavető alkotja, melyeknek közös tulajdonsága a rendkívül nagy tüzerő. Egy üteg néhány másodperc alatt összehasonlíthatatlanul nagyobb számú gránátot tud egy bizonyos célterületre kilőni, mint például maga a tüzéség. A szinte egyidejűleg becsapódó gránátok nagy robbanó és repeszhatással az egész területet elárasztják.

Ha az ellenség ebbe a gránátzaporba belekerül, rendszerint a megsemmisüléssel egyenrangú veszteségeket szenved. A ködösítő-csapatok gránátvetőiből háromféle gránátot lehet kilőni: ködgránátokat, robbanógránátokat, és lánggránátokat.

A ködgránátok feladata elsősorban az ellenségnek a látását való megfosztására szolgálnak. A gránátoknak az ellenséges állások előtt és között kell ködfalakat emelni, hogy megakadályozzák a célzott fegyverhasználatban.

A köd alkalmazása különösen az ellenséges oldalállások vagy oldalmozgások hatástalanításában tesz jó szolgálatot.

A saját vállalkozások, mint például a támadás előkészítése vagy az ellenségtől való elszakadás elvégzése esetén a ködfal a saját vonalak elé kerül. A közvetlen cél itt is az ellenséges célzás lehetetlenné tétele.

A gránátvetők tüzerője a ködfeljesztésben is döntő szerepet játszik.

A ködfal megteremtésére elegendő egyetlen sortűz is és ezután már elég lassú „utánlövés” táplálni.

Az egyes ködgránátokkal való lövés ezenkívül, mint páncélléharító eszköz is nagyon hasznavehetőnek bizonyult. A páncélléharító ködhe kerülve elveszti tájékozódását, kénytelen vakon lövöldözni és ezt a helyzetet a tapasztalt páncélléharító műszakik ügyesen kihasználják használni a páncélléharító megküzelésére és felrobbantására. A renesz-

gránátok feladata az ellenség megsemmisítése.

Hatásuk titka az egyszerre kilőhető gránátok nagy száma, mellyel több tüzerőűleg összetűzésnek felelnek meg, ezenkívül pedig rendkívüli légnyomás és repeszhatásúak.

A repeszgránátokkal együtt a lánggránátok különösen a házakban vagy erdőben befészkelődött ellenség leküzdésére alkalmasak. A lánggránátok nyomán keletkező tűz az ellenfelet fedezékei elhagyására kényszeríti és ilyenformán védtelenül kiszolgáltatja a repeszgránátoknak.

A téli állóháborúban és védekező harcokban természetesen lehetetlen, hogy mindenütt elegendő számú különleges gránátvető álljon rendelkezésre. A ködösítő-csapatoknak, melyek mindig a csata gyújtópontjaiban kerültek bevetésre, ezért át kellett térniük a mozgó harcászatra. A csapatok mindig valamivel az első vonal mögött állanak készenlétben és a szükségesnek megfelelően a legnagyobb sietéssel innen vetik magukat a veszélyeztetett pontokon rendszerint már előre elkészített tüzelőállásokba. Ezt a gyors bevezetést nagyon megkönnyíti a ködösítő-csapatoknak gyors terepjáró járművekkel való felszerelése, valamint a gránátvetők kis súlya, mely szállításukat a legrosszabb útviszonyok mellett is lehetővé teszi. Magas hóban a gránátvetők szállítása löfogatós ezánon, vagy egyszerűen csak szántálpakon történik, úgyhogy vontatáukat minden különösebb megerőltetés nélkül szükség esetén maga a legényység is elvégezheti. Ennek különösen éjjel, állásváltásoknál van nagy jelentősége, mert ilyen módon el lehet kerülni, hogy a messze elhallatszó motorzúgás idejekorán felhívja az ellenség figyelmét. Már pedig a gyakori és gyors állásváltás a ködösítő csapatoknál különösen lényeges szerepet játszik, mert rendkívüli hatáserősségüknek éppen a meglepő rajtaütés az egyik feladata. (M. N.)

Hirdessen
a Magyar Lapokban

Illetékes katonai hely megcáfolja a keleti arcvonalon lévő magyar csapatokról terjesztett híreket

Tovább tartanak a kemény harcok a keleti arcvonal szakaszain — Kiábrándítóan hatnak Londonban az olasz harctéri események

Változatlan Finnország magatartása

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Az utóbbi napokban néhány külföldi rádióállomás olyan híreket közölt, hogy az orosz hadsereg arcvonalban küzdő magyar hadosztályokat vert szét és ezekből több ezer foglyot ejtett. Fenti hírrel kapcsolatban illetékes katonai helyen a következőket jelentik ki:

A keleti hadszíntéren magyar csapatok nem küzdenek az arcvonalakban. Az ott alkalmazott megszálló csapatok a vasútvonalak mentén kisebb támpontokban biztosító szolgálatot végeznek. Az utóbbi napokban egy párszor előfordult, hogy ilyen támpontok érintkezésbe kerültek az arcvonal házagain átszivárgó orosz lovasélekkel. Számottevő veszteségeink azonban egy alkalommal sem voltak. A több magyar hadosztály szétveréséről és több ezer magyar foglyoról terjesztett hírek tehát teljes egészükben valótlanok.

Valamennyi szovjet áttörési kísérlet megheiusult a német csapatok ellenállásán

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Zsaskovtól keletre Pediesevtől délre és Vitsebszknél súlyos elhárító harcok jegyében telt el az elmúlt nap. Valamennyi szovjet áttörési kísérlet megheiusult csapataink határozott ellenállásán. Zsaskovnál tegnap 17 szovjet páncélost pusztítottunk el. A kemény harcok tovább tartanak. Az Ulmen-tótól nyugatra és Lugától északra is visszavertük az ellenségnek páncélosoktól és csatarepülőktől támogatott támadásait. Neveljtől északra, Lugától nyugatra és Narvánál vállalkozásaink sikerrel jártak és helyi jellegű arcvonalmegjavításokra vezettek. A legutóbbi két nap folyamán 190 szovjet repülőgépet pusztítottunk el. Saját veszteségünk 17 gép volt.

A nettunói szakaszon az elmúlt napon csekély harcintékenység volt. Egy amerikai zászlóalj támadását

Minden előnyüket elvesztették az angolszászok a Cisterna melletti szakaszon

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: A nettunói partaszállítás hídfőjénél az inváziós kötelékek hétfőn Cisternától délnyugatra egy amerikai zászlóaljnak páncélosokkal támogatott helyi előretörésekre szorítottak. Ezt az előretörést a nemrégiben előrehelyezett német csapatok szétverték. Az amerikaiak vesztek egy csomó foglyot és három nehéz harckocsit. Délután a német rohamegységek közvetlenül Apriliánál elfoglaltak néhány helyi jelentőségű állást. Ezenyésző csekély saját veszteség mellett a briteknek tetemes veszteségeket okoztak és együttvéve 207 brit foglyot ejtettek.

A délolaszországi arcvonalon a Caserforttól északra levő német magaslati állások lábánál megheiusult az angol-amerikai csapatok három rohamvállalkozása. Az a brit állítás, hogy a német vonal mögött fekvő Bizzoferrato és Gamprola helységeket bevették, merő kitalálás. Ott nem is voltak harcok.

Genf. (MTL) A Tribune de Geneve

szétvertük. 3 páncélost elpusztítottunk. Erős harci rohamjárdóink Apriliától délre, részben szívós ellenállást leküzdve, helyi sikereket értek el. Messzehordó tüzéségünk hatásosan tüzelt a nettunói hajógyülekezésekre. Egy szállító hajó kigyulladt. A légiro hatásos támadásokat intézett a nettunói és anziói kirakodások ellen. A bombák több nagy tüzet okoztak és súlyosan megrongáltak 4 kereskedelmi hajót 14 ezer tonna térfogattal.

A délolasz arcvonalon az ellenség nyomása Cassinótól északnyugatra változatlanul tart anélkül, hogy nagyobb harci eseményekre került volna sor. Az itt vívott kemény harcokban különösen kiűntette magát a 44. Hoch und Deutschmeister birodalmi hadosztály.

Ellenséges repülők felgyújtották Chios kikötőjében tartózkodó Wiril nevű svéd hajót.

a következőket jelenti Chiasséból: Az Albani hegyekben felállított igen erős messzehordó ágyuk fedezetével az egész ellenséges hídfő területe fölött uralkodnak, a német gyalogosok behatolnak az angolszász vonalakba. A gyalogosokat harcokosik követik és így részenként megsemmisítik az angol csapatokat. Cisterna mellett például a németek több mint 900 angolt fogtak el. Az angolszászok ezen a szakaszon elvesztették minden előnyüket. Keserling most támadja a hídfőt és teljesen meg akarja semmisíteni.

Kiábrándító hatással vannak a brit közvéleményre az olasz hadszíntérről érkező hírek

Genf. (MTL) Több svájci francia lap londoni tudósítója szerint az olasz harctérről Londonba érkező hírek kiábrándító hatással vannak a brit közvéleményre a legutóbbi két hét bizakodása után. Kezdenek igazat adni annak az amerikai újságíró-

nak, aki 8 nappal ezelőtt azt jelentette, hogy Rómától délre elszalasztották a kedvező alkalmat. A helyzetet azért nem látják feltétlenül veszélyeztettnék. A kényes pillanat az lesz, ha Kesserling megkezdí nagy ellen-támadását.

Helsinki elhagyására hívták fel a finn lakosságot

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: A washingtoni finn követség szóvivője kijelentette, mint Hull amerikai külügyminiszter angol jelentés szerint közölte, hogy Finnország viselkedése változatlan. A finnek még

Továbbra is kedvezően folynak a horvátországi tisztogató hadműveletek

Zágráb. (MTL) A Német TI jelenti: A kommunista bandák a parasztokat kényszerrel sorozzák be. Közülök többen kétségbeesésükben öngyilkosságot követtek el, mert nem bírták ki a bandák között elviselhetetlen életüket. A kommunista vezetők a parasztokat azzal fenyegetik, hogy szökésük esetén családtagjaikat kiirtják.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: Továbbra is kedvezően alakulnak azok a támadó és üldöző harcok,

akkor sem adják meg magukat, ha Helsinkit egyenlővé teszik a föld színével.

Stockholmból jelentik: (MTL) A finn főhadiszállás a finn főváros lakosságához figyelemztetést intézett, amelyben felszólította, hogy hanyja el önkéntesen Helsinkit. A felezőlitást azzal okolták, hogy sok ablak ment tönkre és emiatt hiány van lakható lakásokban. Az állam alkalmazottaknak, a községi hatóságoknak, a rendőrség és katonaság tagjainak, valamint azoknak, akiknek jelenlétére a gazdasági élet, a légoltalom, stb. miatt szükség van, nem szabad elhagyniuk a fővárost.

Basel. (Bud. Tud.) Londonban az amerikai légitámadásokat az invázió előkészítésének tekintik — írja a Nationalzeitung. A katonai szakértők megállapítják, hogy a légitámadások főként repülőbázisok ellen irányulnak. Az invázió időpontját politikai szempontokból is élénken tárgyalják. Londonban attól tartanak, hogy nem igen lehet majd a francia partizánok segítségére számítani, mert a fogantatott erőves intézkedések megtörík az ellenálló mozgalom erejét.

amelyek során Horvátország nyugati részét megtisztították a kommunista bandáktól. A kommunisták csupán három vállalkozás során 240 halottat vesztek és ennek többszörösét sebesültekben. A napokban a német csapatok súlyos csapást mértek a bandák egyik jól kiépített támaszpontjára és annak legénységét megsemmisítették. A kommunisták itt 158 halottat, sok foglyot és nagy fegyverés más hadieszköz-raktárt, valamint készleteket vesztek.

Délszláv harci egység alakult a szovjet hadsereg kebelében

Izstanbul. (MTL) A szovjetsajtót továbbra is igen nagy mértékben foglalkoztatja a délszláv kérdés. Az Izvesztija jelenti, hogy a vörös hadsereg kebelében délszláv harci egység alakult, amelynek vezetésével Marko Mesics délszláv alezredesi bizta meg. A harci egység alakulatai jelenleg gyakorlatokat folytatnak, hogy rész-

vegyenek a harcokban. A Pravda cikket közöl Laskovics közíró tollából a jugoszláv kérdésről. A cikkíró szerint Titó csapatai a szerb-horvát-szlovén testvériség jegyében küzdenek a délszláv föderáció megteremtéséért. A cikkíró a délszláv ügy árulójaként bélyegzi meg Mihailovics tábornokot.

Vöröskeresztes hajókat bombáztak az angolszász repülők

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: Február 7-én, a déli órákban angol többmotoros repülőgépek bombákkal és fedélzeti fegyverekkel megtámadták a Chios kikötőjében horgonyzó Wiril svéd vöröskeresztes hajót. A hajó oldala és parancsnoki hídja kigyulladt. A bombák Wilson dr-t, a svéd vöröskereszt képviselőjét, valamint a hajó svéd legénységének egy részét megsebesítették. Megsebesült czenkivül a hajó görög szerződéses orvosa is.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Angolszász repülők február 6-án tüzfegyverekkel támadtak olasz térségben egy német kórházvonalat, amelyen a jelzések látható jellel voltak feltüntetve, úgyhogy tévedésről nem lehet szó.

Milánó. (MTL) A Német TI jelenti: Hivatalos adatok alapján Olaszországban az angolszász légi támadásoknak 1317 lelkész, szerzetes és apáca esett áldozatul.

Nagybritánia uralkodó helyzetét fenyegeti a Szovjet

Helsinki. (MTL) A Német TI jelenti: Az Observer című angol lap, mint az Ijan Santa jelenti, a napokban újból hírt adta, hogy a bolsevisták állítólag karjalai finn köztársaság alapítását tervezik, amelyben

Kuusinennek szánnak döntő szerepet. Mint a finn lap folytatja, a Szovjetunió Finnországot egyszer már ugyanezzel a tervvel akarta teljes meghódításba beleszalagatni, ámde ez a szándékuk a bolsevista képvisel-

főknek egyszer már csufosan meghiúsult. Finnország most is elkészült arra, hogy az új politikai szovjet támadásokkal kísérlik meg keresztülvinni azt, ami a vörös hadseregnek katonai téren nem sikerült. De bármilyen legyen is a politikai támadó hadjárat, Finnország hidegvérrel és eltökélten résen áll szabadságáért és életének függetlenségéért vívott védelmi harcra.

Stockholm. (MTI.) Mint a Bullstroda jelenti Millard Tydyng amerikai szenátor a rádióban beszédet mondott Anglia és a Szovjetunió háboru utáni viszonyáról Európában. A beszéd Washingtonban nagy feltűnést keltett. A szenátor szerint ugyanis a szovjet-lengyel válság az első jele annak, hogy a Szovjet fegyveres Nagybritannia uralkodó helyzetét nemcsak Európában, hanem az egész világon. A szovjet nem enged, hogy a brit világhatalom nagyobb szerepet játszhasson a politikában, mint az újonnan létesült szovjet nagyhatalom.

Newyork. (Bud. Tud.) A P. M. című lap, ellentétben Hull kijelentésével, amelyet a sajtóértekezleten tett, jelenti, hogy a londoni Európa Bizottság már megkapta Winant követ utján az amerikai javaslatokat a fegyverszüneti feltételekről. A brit javaslat is a bizottság birtokában van és most az orosz javaslatot várja.

Nagy nehézségekkel küzd a Badoglio-kormány

Zürich. (MTI.) Chiassoból jelentik: Olaszországból érkezett legújabb hírek szerint a Badoglio kormány nagy nehézségekkel küzdök, nyíltan beismerik, hogyha a válság tovább tart, a tábornagy kénytelen lesz visszavonulni. A legutóbbi incidens alkalmával, amikor a kormány ellen nagy elégedtlenség nyilvánult meg, az olasz önkéntesekről volt szó. Ezek a csapatok megtagadták a királynak a hűségük leteletét. Ennek következtében Badoglio szükségesnek látta az önkéntes zászlóalj feloszlását. Emiatt *Barbin* a legutóbbi demokrata értekezleten megalapította fasiszta-ellenes (Quinta Permanente) értekezletet, amelyen 1912-ben a debreceni egyetem létesítését elhatározták: gróf *Tisza István* volt akkor a Ház elnöke.

Katonaszökevényeket tartózták ott le az olasz köztársasági rendőrség a Vatikán területén

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Osservatore Romano közli a Vatikán tiltakozását amiatt, hogy az olasz köztársasági rendőrség letartóztatta a római Szent Pál kollégiumban Nemti tábornokot, aki a régi légierő tagja volt, továbbá letartóztatták több magasrangú tisztet és rendőrtisztet, 48 fiatal katonaszökevényt és 9 zsidót. — Mint annakidején jelentették, az olasz rendőrség ugyanakkor lefoglalt négy gépkocsit, 300 gépkocsigumit, valamint 600 liter benzint, melyek az olasz hadsereg készletéből származtak és a kollégiumban rejtették el.

A Vatikán a köztársasági rendőrség eljárásában az egyházi állam területen-kivüliségének megsértését látja. Mint a római rádió jelenti, az olasz hatóságok ezt a tiltakozást visszautasítják. Kijelentik, hogy az egyházi állam területen-kivülisége, amint a laterani szerződésben megállapították, nem jelenthet meghiúsulást olyanoknak, akik törvényze-

gés elkövetése után oda bujtak. A Szentészék egyébként néhány héttel ez-előtt a kommunista Roveda, valamint Carraciolo tábornok letartóztatásakor szigorúan utasította a rendőrfőnököt, hogy a Szentészék külön engedélye nél-

kül ne nyujtsanak menedéket a kolostorokban politikai menekülteknek, vagy más személyiségeknek. Az olasz köztársaság nyugodtan vállalja a felelősséget a köztársasági rendőrség eljárásáért.

Zavarokeltető bekiáltásokkal akarják félrevezetni külföldről a magyar közvéleményt

Minden intézkedés megtörtént a legújabb rádió-bélyár tevékenységének kiküszöbölésére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: *Néhány nap óta a magyar rádió Budapest I. hullámhosszán, különösen este 21 óra 40 perckor közvetített magyar nyelvű hírszolgálatát egy külföldi rádióadóállomás oly módon zavarja, hogy azonos hullámokkal a magyar rádió hírszolgálat idején nyilván zavarokeltető céllal különböző becsmerlő közbekiáltásokkal igyekszik a magyar közvéleményt félrevezetni, illetve befolyásolni. Illetékes helyről ezért felhívják a magyar közönség figyelmét erre a körülményre és megállapították, hogy Budapest I. hullámhosszán különösen este 21 óra 40 perckor a magyar nyelvű híradás idején hallható, szintén magyar nyelvű közbekiáltások és hírbemondások kizárólagos célja, hogy a magyar közvéleményt félrevezesse és hamis hírek terjesztésével a közönség körében zavart keltsen. A zavarokeltető törekvés abból a körülményből is kitűnik, hogy ezeket a híreket nem hivatalos rádiószolgálat keretében sugározza a külföldi állomás, hanem csak a fenti ellenőrizhetetlen módon. A közbeszólások kiküszöbölésére irányuló technikai intézkedések folyamatban vannak.*

Kormányzónk lesz a főalakja a debreceni egyetem freskóinak

A debreceni Tisza István Tudományegyetem központi palotájában a díszterem falai csupaszon állnak. Már régóta tervezték az aulának freskókkal való ékesítését. Most *Bodnár János* rektor kezdeményezésére az egyetemi tanács kijelölte a freskók tárgyát s ahhoz az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács hozzájárulását is megszerezte.

Eszerint az egyik főfalon annak a képviselőházi ülésnek jelenetét festik meg, amelyen 1912-ben a debreceni egyetem létesítését elhatározták: gróf *Tisza István* volt akkor a Ház elnöke.

az ő alakját állítja a művész ennek a freskónak előterébe. Az egyetemi tanáccal szemben levő falra az egyetemi főépület alapkövetélti ünnepséget megörökítő freskó kerül majd, ennek középpontjában *Kormányzónk* alakjával.

A mennyezetre a régi kollégiumi diákéletet ábrázoló festményt terveznek: az egyetem ezzel is kifejezésre akarja juttatni a négy százéves Kollégiumhoz fűző szoros kapcsolatát. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rövidesen kiírja a pályázatot mind-ezekre a festményekre.

Közel 2500 textilkereskedőt nem tud árukészlettel ellátni a minisztérium

Ertekezletet tartott a Kereskedelmi Csarnok textil szakosztálya

(Nagyvárad.) Nagyonfontosságú értekezletet tartott kedden este a Kereskedelmi Csarnok textil szakosztálya, amelyen *Lakomcsik Lajos* elnök helyett, *Szabados Ernő* ügyvezető elnök több igen fontos szakmai kérdést adott elő a nagyszámban megjelent tagoknak. Az értekezlet megvitatta a haszonkulcs megállapításának módját, majd elhatározta, hogy a Hivatalos Lapból a textilkereskedőket érintő rendelkezéseket kinyomatják és ebben a formában megfelelő felvilágosításal ellátva, bocsátják a tagok rendelkezésére.

Szabados Ernő bejelentette a textil szakosztálynak, hogy ügyvezető elnöki tisztéről lemond. Lemondását ezzel indokolta, hogy a szakosztály tagjai között nem találja meg a szük-

séges összetartást. Ez a szomorú tény megakadályozza munkájában. Igen súlyos körülménynek tartja azt a megdöbbentő helyzetet, hogy az utóbbi időben a keresztyény kereskedők ellen névtelen feljelentéseket küldenek bizonyos egyének, a leg-súlyosabb rágalomokkal illetve őket. Ezáltal aztán állandó zaklatás éri a kereskedőket, mindenki gyanús, aki él, bár az is lehetséges, hogy maga a feljelentő a leggyanúsabb. Indítványozta, hogy a Kereskedelmi Kamara közbenjárását kérjék a minden bizonytalanságoktól mentes akna-munka megakadályozására.

Az értekezlet nem fogadta el a lemondást, amelyet *Szabados Ernő* ki-tartóan megismételt. Végül is több felszólalás után, a tagok egyhangú szavazással kérték a lemondás vis-

zavonását, biztosítva teljes bizalmukról.

Trgyalták ezután azt a komoly kérdést, amely szerint a közellátás-ügyi minisztérium mintegy 25.000 textilkereskedőt a jövőben nem tud megfelelő árukészlettel ellátni. Több felszólaló fejtegette, hogy ez a helyzet azért állhatott elő, mert a falusi zsidó szatócsok iparjoga lehetővé teszi azt, hogy textilárú ellátásban részesüljenek és így az árukészlet elenyésződik. A felszólalók annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy nem a keresztyény kereskedők lesznek azok, akik ebben a kérdésben elhullanak. Elhatározták, hogy felkérrik a Textil Bizottságot érdekeik megvédésére.

Ezután több szakmai kérdés meg-vitatására került sor. Megállapították, hogy míg a keresztyény textilkereskedők alig keresik meg a rezsit, egyes másfajú kereskedők, bár üzletük üres, üzleten kívül nagy nyereségre tesznek szert. Elhatározták, hogy ebben az irányban is megfelelő orvoslást keresnek.

Az értekezlet végül is a Hiszekegy elmondásával véget ért.

Derecskére megy a Szigligeti Társaság

A derecskei Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság a nagyváradi Szigligeti Irodalmi Társaság közreműködésével szombaton délután fél 4 órai kezdettel irodalmi estet tart a derecskei Kaszinó nagytermében. Az irodalmi este a derecskei Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság meghívta Derecske intelligenciáját. A meghívóból olvassuk, hogy az est előadói dr. *Némethy Gyula* prelátus kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke, dr. *Hlatky Endre* főispán, dr. *Soós István* polgármester, *Tabéry Géza*, *Csurka Péter*, *Daróczi Kiss Lajos* és *Papp Lajos* írók lesznek.

A debreceni műsor egyébként így alakult:

Hiszekegy. Énekli a Polgári Dalárda. A vendégeket üdvözlő dr. *Cziffra Kálmán* fősztigabíró. Elnöki megnyitót tart dr. *Némethy Gyula*. Nagyvárad történelméből előadást tart dr. *Hlatky Endre* főispán. Ezután következik a derecskei zenekar zeneszáma. Elbeszélést olvas fel *Tabéry Géza* és verseiből előad *Papp Lajos*. Szünet után a derecskei Polgári Dalárda ad elő énekszámokat, majd dr. *Soós István* tart előadást Nagyvárad román megszállás alatti életéről. Nagyváradi költőket ismertető *Daróczi Kiss Lajos*. Elbeszéléseiből felolvass *Csurka Péter*. Az ünnepély a Szózat éneklésével ér véget.

Dr. Heinrich Béla tisztifőorvos tart előadást csütörtökön a Szabadegyetemen

Február 10-én, csütörtökön délután 5 órai kezdettel kerül sor a Szabadegyetem II. félévének hatodik előadására. Dr. *Heinrich Béla* tisztifőorvos: *Forradalom az egészségért való küzdelemben* címen tart előadást, melynek vázlatát lapunkban már közöltük. Dr. *Heinrich Béla* tisztifőorvos előadásában nemcsak egy egészségvédelmi anyagot, hanem tájékoztatást is ad mindazokról az egészségügyi szervezetekről és hatóságokról, melyek városunk lakosságának nagyrésze előtt a megszűllés következtében ismeretlenek, így ez az előadás a felszabadulás utáni újjáépítésnek egyik részét képezi. Az előadás iránt városunk társadalmának széles rétegei között általános az érdeklődés.

Mi újság a nagyváradai ócskásfeanton?

Kontár, stróman, áru és árkérdés a legégetőbb problémák

Nagyvárad, február 9. Az ócskásoknak is megvannak a maguk problémái; ezek megvitatására hirdette meg közgyűlését a Baross Szövetség ócskás szakosztálya, de amint Révész Sándor szakosztályi elnök elpanaszolta nekünk, kevés érdeklődés mutatkozik az ócskásársadalomban a közügyek iránt. Mindenki se jobbra, se balra nem nézve halad a maga útján, pedig ha összefognának az iparendéellyel rendelkező ócskások, ki tudnák vinni jogaikat, rendet tudnának teremteni az ócskapiacra, ahol most a legtöbbször zűrzavar uralkodik, el tudnák távolítani a közbeékelődő láncosokat és sikerülne talán az árakat is mérsékelniük.

A keddi délutánra hirdett szakosztályi gyűlésen is alig tizenötön jelentek meg az iparendéellyel rendelkező 84 ócskás közül. Nagyjelentőségű társadalmi réteg manapság, hovatovább különösen textil-vonatkozásban fontosabbak lesznek, mint az új-árúval foglalkozó kereskedők, mert ha valaki igazán jó árut akar és nem tartozik a dúsgazdagok osztályához, sokkal jobban vásárol az ócskapiacra. Ez a rangosodás észrevehető az ócskások megjelenésén is: csupa jól öltözött férfiak és nők gyűltek össze a Baross Szövetség tanácskozó termébe. Voltak közöttük bundás nőlegyek is.

Sok a kontár az ócskapiacra

A legnagyobb panasz az, hogy tele van az ócskapiac olyan árusokkal, akiknek nincs iparendéjük. Vásárnapokon 200—250 árus is megjelenik a piacon. Úgyhogy az iparendéellyel rendelkezők szinte elvesznek a többi közt. Természetesen ebben a szakmában nem lehet a jogokat olyan pontosan elhatárolni. Vannak megszorult szegényemberek, akik kénytelenek hirtelen eladni valami ruhadarabjukat vagy egyéb holmijukat. Ezek megváltják a piaci helyjegyet, ami méterenként 24 fillér, s beállnak a sorba. Nem lehet eltávolítani őket, mert azzal érvelnek, hogy a sajtójukat adják el s az ellenőrző közegek nem ismerik annyira a terepet, hogy felelősségre tudnák vonni azokat, akik ezt a jogcímet csak ürügynek használják és rendszeresen árulnak idegen holmikat. Az ócskások, akik már ügyvédet is fogadtak érdekeik védelmére, már több ízben kersztülvittek, hogy a rendőrség razzitát rendezzen a piacon. Egy alkalommal 8 kontárt, máskor 14 jogosulatlan árust állított elő a rendőrség, akikre rá lehetett bizonyítani, hogy rendszeresen üzik ezt a mesterséget iparendély nélkül. Meg is bíróságolták őket, de a következő vásáron megint beálltak a sorba, mintha semmi se történt volna. Ha a jogosult ócskások panasszal élnek ellenük a piacon és jön a rendőr, vagy az ellenőr, hamar elkötrődnek, de ha elmúlt a veszély, visszatérnek ismét a rettentő szidalmakat szóró „árulkodókra”. Emiatt állandóak a piacon a nem éppen épületes jelenetek.

Közvetítők és strómanok

Különösen a zsidókkal nem lehet bírni. — panaszkodnak az ócskások. — Az ő esetükben nyilvánvaló, hogy nem mint „privátok”, vagyis a saját holmijukat árulóik jelentkeznek a piacon. pe-

dig ők mint piaci árusok nem kaphatnának helyjegyet. Ezer forinttal játszózik ki a fennálló rendelkezéseket s ha már nem használ a fortély, agresszívnek válnak s ez a magatartásuk egyre élesebb. Egy-egy hétfői napon 40—50 zsidó ócskás is árul a piacon. Más baj is van velük. Leházelik a várost, összevásárolják az ócskaanyagot, ami aztán másod-harmadkézből kerül csak a piacra. Részben ez az oka annak, hogy ennyire felszöktek az árak. Tulajdonképpen ma is kezükben tartják az ócska-kereskedelmet, az iparendéellyel rendelkező ócskások jórésze is nekik doigozik s a piaci árusítás végén nyíltan, ott a helyszínen számolnak el egymással. A hivatalos ellenőrök egész seregére volna szükség a leküzdésükre, mert maguk az árusok, éppen az említett ok miatt nem tudnak erőlesen fellépni velük szemben. Ezt az áldatlan helyzetet megint csak a vásárló község sínyli meg. A zsidó közvetítők s a keresztény és a zsidó árusok között olykor csendesen, máskor kirobbanó heveséggel folyó harc és vetélkedés felveri az árakat, úgyhogy ma már a szegény ember az ócskapiacra se tud vásárolni semmit.

Takarékos háziasszony, ha Diana sósborszeszt vásárol, az üres üveget visszaadja a kereskedőjének, aki pénzt ad érte

Nyilván ez a vetélkedés vezetett arra, hogy Nagyváradon már nem jutnak áruhoz az ócskások. Debreceben, Csabára, Hódmezővásárhelyre, Szegedre utaznak áruért, ahol a zsidók mégis hagynak egy kis érvényesítési lehetőséget. Ilyen útjaik alkalmával kirakodnak a nagyváradai ócszeresek az ottani zsidópiacokon is, s az a tapasztalatuk, hogy más városokban, nyilván maguknak az ócskásoknak szervezettebb összefogása következtében, sikerült már rendezni az összes függő kérdéseket. A kontárokat szigorúan eltávolítják, a „privátok” csak meghatározott napokon árulhatnak, de akkor is csak az iparhatóság engedélye alapján, amely pontosan számbaveszi az eladásra szánt saját-áru, hogy így a „privát” árus ne minősülhessen át önhatalmulag rendezetesen áruló ócskássá...

Ez nemcsak a keresztény kereskedelem védelme és a piaci rend szempont-

jából volna fontos Nagyváradon is. — természetesen szem előtt tartva a kevés holmin pár fillért kereső nagyon szegény árusok érdekeit — hanem az árak kialakulása szempontjából is. Mert ma már megfizethetetlen az ócska-árú Nagyváradon. Mondják az ócskások, hogy egy nagyon viselt férfi öltönyért 300 pengőt megadnak ők is, annyira felferték az árakat az illetéktelenek s egy jobb öltözetért 500 pengőt is fizetnek. Mire ez az öltöny a vásárlóhoz jut, fantasztikus magasságokat ér el az ára. Vannak hangok, amelyek javasolják az ócskaruha árának hivatalos szabályozását, — de ez annyi ügykezelési nehézséggel járna, hogy ezen a téren alig várhatók árkorlátozások.

Az ócska-kereskedelem szabad vászterület marad illetékesek és illetéktelenek számára egyaránt.

(j. b.)

Imrédy Béla és Rajniss Ferenc Nagyváradon

Tegnap este választmányi ülést tartott a Magyar Megújulás Párt városi és megyei szervezete. Nagyváradon kívül 120 bihari közég is képviseltette magát s így mintegy kétszázötven főnyi választmányi tag gyűlt össze az Újéjgíró Otthon vörös-termében. Az összejövetel iránti nagy érdeklődés azzal magyarázható, hogy az ülésen megjelent vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök, pártvezér, Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő, a Magyar Futár főszerkesztője és Vincze András ny. altábornagy, országos szervezési vezető is.

A párttagok előtt csak vitéz Imrédy Béla és Rajniss Ferenc szóltak fel s ha nem politikai összejövetelnek hirdették volna a pártterteket, az előadók szavaiból inkább arra következtethetett volna a hallgatóság, hogy a tárgykör hangja már abból a nagy magyar összefogásból fakad, amelynek valórává-lásáért minden hazáját szerető magyar egyformán sóvárog, amely egyedüli erő-kitteljesülés lehet a lángborult világ fenyegető horzalmával szembenézni. annak ránk irányuló veszedelmeit elhárítani. Nem volt az előadóknek egy szavában sem pártpolitikai korteskedés, nem volt a régi háborúban annyiszor hallott esztelen ellenzéki kirohanás, lélekfertőzés, hitmérgezés, szellemi külfeljesztés. Az előadók minden mondatából, minden mozdulatából, szemük minden rebbenéséből a hazájukat féltő és nemzetük jobb sorsában bízó biztatás, komoly figyelmeztetés, de minden kishitűségtől mentes hang áradt szét.

Kemény válasz volt ez mindazok felé, akik a világesemények és barotéri fordulatok legcekélyebb kedvezőtlen-ségét is a tizennyolcas évek szomoró cseményeinek visszavárársolására szeretnék kihámozni. Nagy felvilágosítá-

volt ez minden sötétszándékú suttogással, felelőtlen hazudozással és rádióbittangal szemben. Egy hatalmas eszmei nyakleves csattant el tegnap este mindazok számára, akik ismét a magyar egység megbontásában bíznak és reménykednek, mert tegnap este százhusz bihari közégbe vihettek hírt a világesemények valódi helyzetéről, a magyarság jövőjének kilátásairól és arról a parancsról, amelyet nehéz magyar sorsunk kialakulásának biztosítása végett minden józanul gondolkozó főnek teljesíteni kell. Éles megvilágításban láttuk mindazt a sok-sok veszedelmet, ami a Kelet-Nyugat mesgyéjén örökös nemzetünket fenyegeti. De őszintén elmélyülhettünk azokon az ezerszandós magyar kötelességeken is, melyeket tovább-

ra is épp olyan önfeláldozóan kell a Duna-völgyében vállalnunk, ha új ezer-évínket meg akarjuk alapozni. Olyan áldozatok vállalására és felajánlására hangzottak el tegnap este komoly parancsszavak, melynek hazaszeretettől lángoló melege felolvasztott minden társadalmi, szülöletési és politikai választalat, egybeforrasztotta gondolatunkat, hitünket, reményünket, egy dobbanásra vezényelte szívünket.

Nem pártgyűlésen voltunk tegnap este. Pártpolitikától megtisztult, bölcs magyar szavak hangzottak el ott, melyeknek ékessége, mélysége mindnyájunk lelkébe mélyen belemarkoltak, mert az minden hazáját igazán féltő magyarnak egyformán szólt. (***)

Kétezer marosvásárhelyi lakos nem adott be cukorigénylőlapot

A Magyar Tudósító jelenti: Marosvásárhelyi közellátási hivatala megállapította, hogy többszáz marosvásárhelyi lakos január 20-ig, a cukorigénylés napjának lejártáig nem adott be igénylési lapot. A minisztériumi rendelet értelmében azok, akik igénylési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, március 1-ével nem kaphatnak cukorjegyet. A körülbelül 2000 főre becsülhető nem jelentkező mulasztása érthető feltűnést és bizonytalanságot keltett a város vezetőségének körében annál is inkább, mert az igénylés szükségességéről, a bejelentési határidőről több plakát és felhívás jelent meg. Most megkísérelti a város polgármestere, hogy a jelent-

kezési határidőt a késedelmes igénylők számára február 10-ig kitöltte abban a reményben, hogy a minisztérium helyet ad annak a kérelemnek, hogy a későbbi igénylők is szabályszerűen hozzájussanak a cukorjegyekhez.

A Háztulajdonosok Szövetsége

ezuton hívja fel minden háztulajdonos figyelmét arra, hogy a jövedelem és vagyonadó bevallást február hó 28-ig be kell adni. Az ivateket a Szövetség irodájában, Teleki-utca 2. díttalanul töltik ki.

Ítélt a pestvidéki törvényszék Szabó László volt árkormánybiztossági főrevizor és vádlottársai megvesztegetési ügyében

A fővádlott négy évi fegyházbüntetést kapott

Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszéken Marton Albert törvényszéki másodelnök tanácsa szombaton délelőtt hirdetett ítéletet Szabó László volt árkormánybiztossági főrevizor és tizenkét társa megvesztegetési bűnügyében.

A pestvidéki törvényszék megvesztegetés bűntette és egyéb büncselekményekkel vádolt Szabó László és tizenkét társa ügyében részben nyilvános és részben nem nyilvános tárgyalás után meghozta a következő ítéletet:

A pestvidéki törvényszék Szabó Lászlót kétrendbeli folytatólagosan elkövetett megvesztegetés bűntettében mondogta ki bűnösnek és ezért négy évi fegyházzal, tíz évi politikai és hivatali jogvesztéssel sújtotta. A büntetéséből hét hónapot kitöltöttnek vett. Szabót hamis vád bűntettének vádjá alól felmentette a törvényszék.

Sarlós László építésmérnököt és Magos Dezső építési vállalkozót mint bűnszolgát bűnrészeseket egy-egy rendbeli folytatólagosan elkövetett megvesztegetés bűntettében mondogta ki bűnösnek a pestvidéki törvényszék és ezért Sarlóst *nyolc hónapi börtönrre*, 3000 pengő pénzbüntetésre és három évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. Magosi büntetése *hat hónapi börtönrre*, 3000 pengő, három évi hivatali és politikai jogvesztés. A pénzbüntetés 100 pengőként egy-egy napi börtönrre változtatható. Tényi Mátyás, jelenleg felfüggesztett detektívvesztegetés és hivatali titok megsértése miatt mondogták ki bűnösnek és ezért *nyolc hónapi börtönrre*, valamint három évi

hivatali és politikai jogvesztésre ítélték. Ugyanakkor kötelezték 1000 pengőnek a kincstár javára való megfizetésére is az ítélet jogerőre emelkedése után. Büntetéséből öt hónapot vett kitöltöttnek a bíróság az előzetes letartóztatással, illetve vizsgálati fogsággal.

A pestvidéki törvényszék dr. Bóné Endréné, született Suchy Anna vádlottat vesztegetés vétségéért három hónapi fegyházra ítélte, de a büntetés végrehajtását három esztendői próbaidőre felfüggesztette és mellőzte a hivatalvesztés kiszabását.

A közokirathamisítás bűntettével és hivatali bűnpártolás bűntettével vádolt

Polgármesteri hirdetmény a cukrászdák legmagasabb kiszolgálási árainról

Nagyvárad t. h. város polgármestere 735—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter 59.900—1943. K. M. számú rendelete értelmében a cukrászdákban kiszolgálásra kerülő, legalább a megjelölt mennyiséget tartalmazó adag kávé, tej, tea és csokoládé legmagasabb fogyasztói ára f. évi január hó 18. napjától kezdődőleg a következő: A 36.300—1943. K. M. számú rendelet szerint, az I. II. és III. csoportba sorolt cukrászdákban P. I. 0.7 dl 100%-os bakbávkából ké-

szült feketekávé 1.26, 1.06, —, 92. 2. 0. 7 dl 75%-os bakbávkából készült feketekávé 1.20, 1.—, —, 36. 3. 2 dl tejeskávé 75%-os bakbávkából 1.42, 1.22, 1.06. 4. 3 dl tejeskávé 75%-os bakbávkából 1.76, 1.46, 1.26. 5. 0.7 dl 50%-os bakbávkából készült feketekávé 1.12, —, 92, —, 78. 6. 2 dl tejeskávé 50%-os bakbávkából 1.34, 1.14, —, 98. 7. 3 dl tejeskávé 50%-os bakbávkából 1.68, 1.38, 1.18. 8. 0.7 dl 50%-os aluli bakbávkéverékből, vagy tisztán kávépótlóból készült feketekávé 1.—, —, 80, —, 66. 9. 2 dl tejeskávé a 8. sz. alatt említett feketekávéből 1.12, —, 92, —, 78. 10. 3 dl tejeskávé a 8. sz. alatt említett feketekávéből 1.46, 1.16, —, 96. 11. Meleg, vagy hideg tej deciliterenként —, 28, —, 20, —, 16. 12. Mandulatej deciliterenként —, 36, —, 28, —, 20. 13. 2 dl csokoládé, vagy kakaó pótanyagból készíte 1.20, 1.—, —, 86. 14. 2 dl valódi tea (legfeljebb 10% magyar teával színezve) 1.50, 1.38, 1.26. 15. 2 dl kevert, vagy magyar tea —, 1, —, 90, —, 78. 16. Citrom teához —, 26, —, 12, —, 12.

szült feketekávé 1.26, 1.06, —, 92. 2. 0. 7 dl 75%-os bakbávkából készült feketekávé 1.20, 1.—, —, 36. 3. 2 dl tejeskávé 75%-os bakbávkából 1.42, 1.22, 1.06. 4. 3 dl tejeskávé 75%-os bakbávkából 1.76, 1.46, 1.26. 5. 0.7 dl 50%-os bakbávkából készült feketekávé 1.12, —, 92, —, 78. 6. 2 dl tejeskávé 50%-os bakbávkából 1.34, 1.14, —, 98. 7. 3 dl tejeskávé 50%-os bakbávkából 1.68, 1.38, 1.18. 8. 0.7 dl 50%-os aluli bakbávkéverékből, vagy tisztán kávépótlóból készült feketekávé 1.—, —, 80, —, 66. 9. 2 dl tejeskávé a 8. sz. alatt említett feketekávéből 1.12, —, 92, —, 78. 10. 3 dl tejeskávé a 8. sz. alatt említett feketekávéből 1.46, 1.16, —, 96. 11. Meleg, vagy hideg tej deciliterenként —, 28, —, 20, —, 16. 12. Mandulatej deciliterenként —, 36, —, 28, —, 20. 13. 2 dl csokoládé, vagy kakaó pótanyagból készíte 1.20, 1.—, —, 86. 14. 2 dl valódi tea (legfeljebb 10% magyar teával színezve) 1.50, 1.38, 1.26. 15. 2 dl kevert, vagy magyar tea —, 1, —, 90, —, 78. 16. Citrom teához —, 26, —, 12, —, 12.

Az ítélet jogerőre emelkedése után közlik a vádlottak ügyében illetékes hatóságokkal.

Kozmetikai üzemekben, a szeszesített és cukorkát árusító üzletekben is bevezetik a számolólapot

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a 42-es bizottság szerdai ülésén rendelettervezetet nyújtott be a számlálólapok illetékéről. A javaslat emelkedő tételeket állapít meg az összes illetékköteles üzemekre és egyben az illetékkötelezettséget is kiterjeszti. Félévvel előzött lépett életbe az első rendelet, amely emelkedő tételek szerint állapította meg a fogadók, vendéglők, kávéházak, mulatók és italmérési engedéllyel rendelkező cukrászdák által kiállított számlálólapok illetékét, míg kocsikban, kifizésekben és italmérési engedéllyel nem rendelkező cukrászdákban ez az illeték minden esetben csak 10 fillér volt.

Ez a kötétség a forgalom bizonyos eltolódásra vezetett, mert a kisebb illeték kedvéért sok fogyasztó előnybe részesítette azokat a helységeket, amelyekben értékhátára való tekintet nélkül 10 fillér volt a számolólap illetéke. A hátrányosan érintett vendéglátó iparok tulajdonosai többször kérték az egyenlő elbánást. A pénzügyminiszter érbesülésünk szerint ezt méltányosnak is tartja, mert szeszesitalok és a cukrászsütemények fo-

gyasztása nagyobb teherbíróképességről tesz tanúságot, az emelkedő tételek alkalmazása szociális szempontból így nem kifogásolható.

Kiterjeszti a javaslat a számlálólapok illetékkötelezettségét a szeszesített, valamint cukrászipari és csokoládéipari termékeket árusító összes üzletekre és kozmetikai üzemekre is. A kis- és nagyüzemekben azonban továbbra sem kell illetéket fizetni a fűszerek által kiszolgáltított cukorkák után.

A kisemberek érdekében enyhíti a pénzügyminiszter az illetékkötelezettséget, amennyiben a kávéméréseknek és kifőzéseknek nem kell illetéket leróniuk, az ottani fogyasztásra kiszolgáltított kenyér, péksütemény, tej, tejtermék, zöldség, vagy gyümölcs után. Mentességet állapít meg a rendelet a pályaudvarokon történő egyes fogyasztásokra is.

Az új intézkedést bizonyára kedvezően fogadják azok az üzemek, amelyek az eddigi kétféle lerovási mód folytán kedvezőtlen helyzetben voltak.

A visszuéléseket a rendelet még szigorúbb büntetésekkel sújtja.

17. 2 dl rum teához —, 50, —, 38, —, 38.

Az 1—10. sorszám, valamint 13—15 sorszám alatt felsorolt cikkek árai az édesítésre szolgáló cukor árát magukban foglalják.

A legalább 0.4 dl mennyiségű u. n. espresso-feketekávé ára azonos az 1., 2., 5. és 8. pontban megállapított feketekávé árával, a legalább 0.6 dl mennyiségű törökkávé ára a feketekávé árnál egységesen 26 fillérrel magasabb.

A mandulatejes kávé ára a 3., 4., 6., 7., 9. és 10. pontban megállapított tejeskávé árnál egységesen 12 fillérrel magasabb.

Nagyvárad, 1944 február 5.

Dr. Soós István s. k., polgármester.

228 millió telefonbeszélgetés!

A postavezérgazgatóság ma tette közzé az elmúlt évi postai forgalom összesített adatait. A szám adatok minden vonatkozásban óriási arányú emelkedésről számolnak be. Az elmúlt esztendőben a posta 1192.5 millió darab közönséges levelet továbbított, kerekén 160 millió darabbal többet, mint az előző évben. Az ajánlott levélküldemények száma 23 millió darab volt, 2.7 millióval több, mint egy évvel előbb. Feladtak az elmúlt évben 30.7 millió postacsomagot, ez is 3.3 millió emelkedésnek felel meg. Nagy mértékben emelkedett nemcsak számszerűleg, hanem összességében is a postautalványforgalom. Feladásra került 23 millió postautalvány 3600.4 millió pengő értékben. Ez a darabforgalommal 1.9 millió, értékkel 1064 millió pengő emelkedést jelent.

Táviratot 8.866.000-et továbbítottak, 1.460.000 távirattal többet, mint az előző évben. Budapesten a helyi forgalomban tavaly 228 millió telefonbeszélgetést bonyolítottak le, 10 millióval többet, mint előző évben. Vidéken 61.3 millió volt a helyi telefonbeszélgetések száma, ami 9 millió emelkedésnek felel meg. Ezidőszert Budapest 93.000, vidéken 92.000 a telefonelőfizetők száma.

Pályázati hirdetmény

A m. kir. „gróf Károlyi István nagykárolyi honvéd főnévelő intézetbe” való felvételre az 1944—45. tanévre pályázatot hirdet a m. kir. honvédelmi miniszter. Margitta. (Bihar vm., margittai járás) nagyközönségnek megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdet dr. vitéz Nadányi János alispán.

A Német Akadémia Nagyváradai Lektorátusa Schubert utca 5. szám

Prof. Dr. Kurt Berger, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem tanára:

február
10
7 órákor

Nietzsche: **Bölcsélet és költészet**

Az előadás a Lektorátus termében lesz megtartva

február
11
7 órákor

Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgató magyarnyelvű előadása:

Magyarország az új Európában

Az előadás a Lektorátus termében lesz megtartva

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

AZ ARANY VITEZSÉGI ÉREM KITÜNTETETTJEI. A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága 1944. január 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával a magyar tiszti arany vitézségi aranyéremet adományozta vitéz Merész László tart. hadnagynak, mint a honvédség harmadik és vitéz Duska László századosnak, mint a honvédség negyedik tagjának.

CSAPÓ FERENC DR. VÁROSI ALJEGYZŐ A KÖZIGAZGATÁSI TANFOLYAMON. Nagyvárad, febr. 9. Március 1-én közigazgatási tanfolyam nyílik Budapesten, amelyre Nagyváradról dr. Csapó Ferenc aljegyzőt küldi fel a polgármester.

Leleplezték a Kormányzó Ur arcképet Jászapáthban. Szolnokról jelentik: (MTI) Jászapáti község képviselőtestülete ünnepi díszközgyűlés keretében leleplezte le a tanácssterme részére készített, a Kormányzó Ur Ófőméltóságát ábrázoló arcképet. Az ünnepi beszédet Fáy István államtitkár, a község országgyűlési képviselője mondta. Megemlékezett a Kormányzó Ur 25 éves országfűlésének gazdag eredményeiről.

SACHA GUITRYT ORGAZDASÁG MIATT PÉNZBÜNTETÉSRE ÍTÉLTÉK. Genfből jelenti a Bud. Tud.: Párizsból jelentik, hogy Sacha Guitry hírnév író és színész orgazdaság miatt háromezer frank pénzbüntetésre ítélték. A szénelosztási hivatal ugyanis megállapította, hogy Guitry rendszeresen vásárolt szénét egy bandától, amely lopott szénét hozott forgalomba.

Todt-díjat alapított a Führer. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Führer a fegyver, lőszer és hadifelszerelés-gyártás terén különleges győri-mányok jutalmazására a dr. Todt Frigyes díjat alapította. Kedden Todt birodalmi miniszter halálának 2. évfordulóján adományozták első ízben az új díjat. Az egyik berlini fegyverüzemben 8 német feltalálót tüntettek ki a Todt díj első fokozatával. Az arany díszít a Führer személyesen adta át a kitüntetetteknek.

ADOMÁNY. Az Ur Jézus nevében N. N. 5 pengőt juttatott el Bősze Emilné részére kiadóhivatalunkhoz.

Meghalt Kereszty István, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója. A Budapesti Értesítő jelenti: Kereszty István, a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója, 84 éves korában elhunyt. A zeneesztétikán kívül filológiai munkásságot fejtett ki. Több operaszöveget is fordított magyarra.

Darnand elleni összeesküvést leleplezték le Franciaországban. Genfből jelentik: (MTI) Vichy jelentés szerint a francia milícia összeesküvést fogott el, akik Darnand, a francia rendőrség elnöke és több munkatársa ellen összeesküvést szöttek. Az összeesküvők teljes beismerő vallomást tettek.

Tíz éve halt meg Móra Ferenc. Szegedről jelentik: (MTI) Tíz évvel ezelőtt hunyt el Móra Ferenc, a kiváló író és költő. Az évfordulón a Dugonics Társaság küldöttséggel jelent meg a sírnál és ezen koszorút helyezett el. Letette a kegyelet koszorúját a Városi Múzeum, amelynek hosszú időn át igazgatója volt és az egyetemi ifjúság is.

FELHÍVÁS. Felkérjük a Nagyváradon lakó magyar görögkatolikus híveket, hogy f. 29-ig a Magyar Házban levő irodahelyiségünkben (Sal Ferenc utca 9. szám telefon: 19-74), személyesen, levélben vagy akár telefon útján öszeírás céljából jelentkezni sziveskedjenek. Az öszeírás célja az, hogy Nagyváradon is megalakuljon a „Magyar Görögkatolikus Országos Szövetségének” (MAGOSZ) helyi szervezete, amely a magyar görögkatolikusok igazságos ügyét kellő módon és megfelelő eszközökkel képviselni fogja. Az öszeírásról kapcsolatos mindennemű felvilágosítást megbízottunk fentnevezett helyen szerdán és pénteken délután 4-6 óráig személyesen ad. *Szervezőbizottság.*

Kérdéssé vált a lengyel menekült miniszterelnök amerikai útja. Zürichből jelentik: (MTI) A Svájci Lányi Iroda Londonban szerzett értesítése szerint: Mikolajczik miniszterelnök amerikai útja a legújabb kelet-európai események miatt kérdéssé vált.

A VÁRADVELENCEI EGYHÁZKÖZSÉG a városi népművelési bizottság keretében vasárnap délután jól sikerült előadást rendezett, melynek tekintélyes összegű bevételét szegényes embereket fellegelőzésére fordítja.

BUTORT

Háló, kombinált és előszobák.
Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.)

színeset

MEZEI-TÖL

Konyha újdonások

Kolozsvár és környéke között zavarok álltak be az autóbuszforgalomban. Kolozsvárról jelentik: (MTI) A nagy havazás következtében Kolozsvár és környéke között zavarok álltak be az autóbuszforgalomban. A MAVAUT értesülése szerint a következő vonalakon szünetel a forgalom: Kolozsvár—Apahija—Vajdakamarás, Kolozsvár—Hidalmás, Kolozsvár—Zilah—Szilágyosmilyó s Kolozsvár—Bánffyhungad. A forgalom csak a Kolozsvár—Magyarkapus és Kolozsvár—Szászfenes—Magyarlóna közötti vonalakon tartható fenn. Az eltorlaszolt útszakaszokra hőkeket rendeltek ki.

KISFALUDY SÁNDOR MEGZENESÍTETT DALAI A KÁVÉHÁZAK ÉS VENDEGLŐK ZENEKARI MŰSORÁN. Ez évben van 100-ik évfordulója Kisfaludy Sándor, a hallhatatlan költő halálának. Ebből az alkalmából az Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége felhívással fordult a zenéltető vendéglátó helyekhez, kávéházakhoz, vendéglőkhöz és felkérte az üzemek tulajdonosait, hogy ez évben zenekari műsorába vegyék fel Kisfaludy Sándor megzenésített dalait. A szövetség fizet alakjában összeállítja ezeket a Kisfaludy-dalokat és a zenekarok ezek betanulásával fognak áldozni Kisfaludy emlékére. (Magy. Tud.)

Bolíviai menekült-kormányt alakít Braziliában Peauranda. Zürichből jelentik: (MTI) Washingtonból jelentik: Itteni értesülés szerint Peauranda, Bolívia volt elnöke, aki ezútszerint Limában (Peru) tartózkodik. Braziliába szándékozik menni, hogy ott bolíviai menekült-kormányt alakítson.

BELV ROBI

Csak 3 na igi!

HAZAFELE

Fedák Sári, Csorics, Mészáros Agi, Hajmássy, Vaszary
Pari, Rácz Vali, Bilicsy, Peihes
B:LVAROSI

Közel két és félezer áldozata van az anatóliai földrengésnek. Istanbulból jelentik: (MTI) Az angol híróroda az ankarai rádió jelentése alapján közli, hogy az északnyugat-anatóliai földrengés áldozatainak száma, a legújabb adatok szerint 2381 halott és 1583 sebesült.

SZAPORODNAK AZ ÖRÖKBEOGADÁSOK ÉS A TÖRVÉNYESÍTÉSEK. A budapesti árvászek tevékenységi körének egy jelentős részét alkotják a házassági intézkedések. A háborús viszonyok ezen a téren sok örvedetes eseményt voutak maguk után. Az utóbbi években egyre szaporodnak a törvénytelenül született gyermekek törvényesítése és gyermekek örökbefogadása. A katonai szolgálatra bevonuló férfiak lelkiismereti kötelességüknek tartják, hogy törvénytelen gyermekeik jogi helyzetét rendezzék és egyre több ilyen törvényesítési eljárás folyik a gyámhatóság közbenjöttével. Az örökbefogadások száma is hasonló okokból folyton növekszik. Az árvászek közbenjárásával sok vadházasságot is törvényes házassággá változtattak. (Magy. Tud.)

Reggelin látta vendégül Churchillt az angol király. Stockholmból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint a király kedden kihallgatáson fogadta Churchill miniszterelnököt — majd a Buckingham palotában reggelin látta vendégül.

HÁROMEZER MANGALICA TENYÉSZKANT OSZTANAK KI KEDVEZMÉNYES ÁRON. Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a köztenyésztésben lévő mangalicaállomány vérfrissítése és minőségi színvonalának emelése érdekében az előző években jól bevált mangalica tenyészkantok lebonyolítását újból elrendelte. Az akció a múlt év végén kezdődött meg és 1944. év április 30-ig befejeződik. Kiosztásra kerül 3000 mangalica tenyészkant. Az akciót a gazdasági felügyelőségek és az erdélyi kirendeltség útján, a Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének közreműködésével bonyolítják le. Az akció során csak törzskönyvezett mangalica tenyészkantok oszthatók ki és pedig kizárólag a köztenyésztésre szolgáló törvényhatósági állattenyésztési alapok, községek és egyéb közületek részére. Az akció viseli az érdekevezményen kívül a kiosztásra kerülő tenyészkantok szállítási és biztosítási költségeit is. A vérfrissítés érdekében különös figyelmet fordítanak arra, hogy a kiosztandó tenyészkantok ne helybeli és lehetőleg ne a szomszédos, hanem a távolabbi vármegyék területéről olyan tenyészetekből származzanak, ahonnan az érdekeltek eddigi tenyészkantok illetve az akció során tenyészkantot nem kaptak.

Sebesültjeink föllegelőzésére színvonalas műsoros estet rendez a Vöröskereszt

A Magyar Vöröskereszt Nagyváradon március 19-én, szombaton este fél 7 órai kezdettel a Református Kulturpalota dísztermében műsoros estet rendez, melynek jövedelmét a sebesültek és a szörványmagyarok föllegelőzésére fordítják. A bevezető beszédet Arany Paszkal premontrai kanonok mondja, míg az est további programját magasszínvonalú szavaltatok, ének, hegedű- és zongorasámok töltik ki.

A műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

Burgonya-értekezlet volt a földművelésügyi minisztériumban

A MTI jelenti: A földművelésügyi minisztériumban az érdekeltektől állami intézmények, szakemberek, gazda-érdekképviseleti és értékesítési szervek bevonásával értekezlet volt, annak a megvitatására, milyen intézkedésekkel lehet a burgonyatermést növelni. Az értekezlet megállapította, hogy a földművelésügyi minisztérium a szükségesnek tartott intézkedések nagy részét már folyamatba tette és a minisztérium az értekezleten előadottakat meg fogja vizsgálni és a még szükséges intézkedéseket megtenni.

Ipartestületi hírek

Az ácsmesterek szakosztályának elnöksége fölkéri az összes képzett ácsmestereket, hogy e hó 10-én, délután 5 órára az Ipartestület székházának játéktermében az új rendletek megbeszélése tárgyában pontosan jelenjenek meg. Ugyancsak megbeszélések lesznek a Kolozsváron megtartandó erdélyrészi ácsmesterek nagygyűléséről.

Ezuton hozzuk tudomására a fodrászipari szakosztály tagjainak, hogy f. hó 9-én, azaz szerdán este fél 7 órakor az Ipartestület helyiségében fogjuk szótosztani az új árszabályokat, amely 1944 február 10-ével lép életbe. Kérjük tagjainkat, hogy ezen árszabályt mindenki vegye át annál is inkább, mivel annak 10-én minden üzletben ki kell függesztve lenni.

A szakosztály Elnöksége.

Felhívás a villanszerelőkhöz! Értessítjük tagjainkat, hogy a szegutalványokat Csakó Lajos szakosztályi elnöknel Kossuth Lajos-utca, átvehetik.

Elnökség.

Ferenc József díszvillamosa ismét közlekedik Budapesten

A millenniumi kiállítás idején helyezték üzembe a budapesti földalatti villamost. Az első utas Ferenc József király volt, részére külön díszkocsit építettek. A kocsinak két bejárata volt, egyik a király, másik a kíséret számára. A kocsit közepén fal választotta két részre.

A díszkocsit évekkal ezelőtt a Besz-kár a közlekedési múzeumnak adta, most azonban, hogy javítani akarnak a földalatti megnövekedett forgalmán, visszakérték a kocsit a múzeumtól. Teljesen átalakították, a kocsit belsejében levő tükröket leszerelték és a király volt díszvillamoskocsija már közlekedik is a földalatti vonalán.

Februárban 1.80 pengő a napos csibék ára

A földművelésügyi miniszter a keltető központok által átvett tenyésztőjások darabonkénti árát februárban egy pengőben állapította meg. A törzskönyvelő baromfi-telepek a megállapított tenyész-tojás árak után további 15 százalék felárat kapnak. Februárban a napos csibék ára darabonként 1.80 pengő. A baromfitegyesületek egyesülete a kereskedelmi miniszterhez fordult a napos csibék postaszállításának engedélyezése végett. A miniszter most közölte, hogy az állami elnörség alatt álló baromfi keltető telepek a magánosok címére szóló élő állatokat, napos csibéket, a községi előljárással közbenjöttével adják fel. Közli a miniszter, hogy az élő állatok szállítását azért kellett korlátozni, mert a postai esomagforgalom óriási módon megnövekedett és a mozgó postakocsik túlszűfoltása igen sok esetben a posta útján szállított élő állatok elpusztulását okozta. (Magy. Tud.)

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 10. Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 Beszkárt-zenekar.
- 11.15 Budapesti szalonzenekar.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A rádió diákhírei.
- 15.10 Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
- 15.30 Hankiss János dr előadása.
- 16.20 Hinczy László tánczenekara.
- 17.00 Ifjúsági Enekkarok.
- 17.25 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 18.35 A mi kis városunk. Közvetítés a Vígszínházból. Színjáték.
- 20.20 Rádiózenekar.
- 21.10 Népszerű nyitányok.
- 22.40 A Rádiózenekar műsorából.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felelős igazgatói helyen:
Dr. Paál Árpád
A kiadásért felelős igazgatói helyen:
Dr. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 11. sz. alatt.

SPORT

Bokacsontrepedést szenvedett a kétkapus edzésen Lóránt

Tegnap délután kétkapus edzést tartott a NAC csapata az Erzsébetligeti sporttelep kispályáján. A nagy hó miatt bizony nem valami kifogástalan volt a talaj s talán annak is köszönhető, hogy eggyel megint több lett a zöld-fehérek harképtelen játékosai. Az egyik támadásnál ugyanis Lóránt Mészárossal került szembe és a hátvéd a sikos hóban megcsúszva, ráesett a Lóránt bal lábára úgy, hogy a fedezet nyomban harképtelenné vált. Az orvosi vizsgálat pedig külső bokacsont repedést állapított meg. A sérült játékos lábát azonnal gipszbe tették s tekintettel, hogy nem súlyos az eset, 10 nap múlva már leveszik a gipszkötést. De bármilyen egyszerű is a sérülés, ahhoz elég, hogy Szegedi után most már Lóránt is kimaradjon a zágrábi portyából.

Edzés után Rónay Ferenc edzőtől érdeklődtünk a baleset felől:

— Szinte a balszerencse üldöz bennünket a zágrábi út előtt. Az ülte-

lek és vízum megszerzése körüli nehézségek mellé most játékosaink is egyre-másra harképtelenekké válnak. Szegedi beteg fekszik és Lóránt sérülésével most már sem hátvéd sem fedezet tartalékkal nem rendelkezünk, ez pedig igen nagy gondot ad a nagy út előtt.

— Halljuk, hogy most már a Csapó igazolása is rendben van és most már jogosan szerepel a csapatban. Hogy mozog az új játékos?

— Az OSK-tól tegnap érkezett meg Csapó játék-engedélye s így a tavaszi fordulón számításhoz is lehetjük már az új szerzeményt. Talkeveset foglalkoztam még a fiúval ahhoz, hogy komoly véleményt mondhassak róla, de a mai pályaviszonyok sem engedték meg, hogy azt mutathassa egy játékos, amit tud. Csapóról igen jó híreket hallottunk, remélem, be is fogja váltani a jökötető játékos a hozzáfűzött reményeket.

SZÍNHÁZ

Homokpad

Bemutató a Szigligeti Színházban

A Szigligeti Színház *Betrár Béla Homokpad* című szatirikus vígjátékával akart kedveskedni a nagyváradi közönségnek, Kiss Manyi vendéggjátékával. Egy olcsó lyedyet hajóról homokzatonra vetődik három férfi, egy ír, egy balandor, egy államférfi és egy eselődleány. Itt aztán egy hosszú, unalmas és bosszantóan izléstelen vetélkedés kezdődik a minden férfiúi önértékből kivetkőzött három ember között az egyetlen eselődleányért. Megjelenik a negyedik férfi is hogy most már eggyel többen mutassák be azt a férfi-típust, amelyik ellen minden becsületos ember tiltakozik. Szerencsére a látóhatáron feltűnő hajó végét veti a további izellenkedésnek.

A darab nélkülöz minden magasabb művészi értéket. Az érzékiségnek ilyen nyílt kitergetése ellen tiltakozik a megüvölt, tisztultabb magyar szellem. Akinek nincs mondani- valója, az ne akarjon erkölcsi nihilizmusával kérkedni ma, amikor az ilyesmi már minden jóízű ember-

ben elutasításra talál. Egy idült világnézet sivar és erkölcsiellen szemlélet nem akarjuk visszaaidézni. Egy korhadt mentalitás visszaemlékezését nem engedhetjük meg. Ma már merjük kérni az esztétikumot az erotikum helyett még akkor is, ha ez utóbbi a materialista gondolkodásuk igényét ki is elégítene. A színház értéke nevelői s éppen azért megdöbbentő tájékozatlanságra vall e Betrár-darab színpadra hozatala.

A szereplők igyekeztek a legjobbat adni, de onnan, ahol nincs, a legjobb akarat mellett sem lehet valami értékeset kihozni. Kiss Manyi igazi művészettel alakította a trampli eselődleányt. Kár, hogy nem egy igazán értékes darabban adtak neki fellépési lehetőséget. A három férfi: Ross József, Horváth Jenő és Lendvai Lajos is mindent megtettek a többi szereplővel együtt, hogy szép játékkal enyhítsék a nézők bosszúságát a jó izlést sértő darab miatt.

BÉLTEKY FERENC.

A színházi iroda közleménye:

Kiss Manyi felléptével minden este „Homokpad“

Csak felnőtteknek szerdán este háromnegyed 7 órakor A-bérletben, csütörtökön este, pénteken este és szombaton este bérletszűnethen. Kiss Manyi felléptével a *Homokpad*. Betrár Béla szatirikus vígjáték-újdon-sága van a színház műsorán. Mérsékelt felemelt helyárak. A m. t. bérletközönség ráfizetés nélkül kapja Kiss Manyi vendéggjátékát. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor, rendes helyárakkal Kiss Manyi felléptével a nagyszerű *Fekete Péter* kerül színre.

Egy boldog pesti nyár, az idény legnagyobb operett-sikere, vasárnap délután 3 órakor és este 6 órakor van Népművelődési előadás keretében hétfőn este a *Bánk bán* van a színház műsorán, filléres helyárakkal. Jegyek a színházi pénztárnál már válthatók. Előkészülhetnek Zilahy Lajos: *Hazajáró lélek* c. színműve.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük Magyar Lapok el

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 310
Eledaó egy 3 lámpás teleses rádió.
Téglavető-utca 71. 530

Kombinált diófa butor eladó. Hegyessy Márton-u. 4. asztalosnál. 533
Kombinált szoba, konyha, rekamer eladó Verő asztalos, Kapucinus-u. 11.

Wesselényi-u. 14. sz. ház eladó. Ertekezni Csáky-u. 24. háztulajdonosnál, 1. ajtó. 517

KERESEK megvételre egy húzós mázsát. Széchenyi-tér 2, kenyértüzet.

Kombinált diófa butor eladó. Hegyessy Márton-u. 3. asztalosnál. 53k

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

NAGYVÁRADI GAZDAK ÉS KISIPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, Gróf Bethlen István-u. 6. 1. Jelzálog és váltókölcson költségmentesen 5 1/2% kamattal 5 évre kapható. 2. Takaréketét után 4% kamatot adunk. 3. Heti (piculás) betéttel a legjobban neveljük gyermekeinket takarékoságra. Legkisebb hetibetét 1 pengő.

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

CUKRASZDÁT felszereléssel együtt keresek. Cim a kiadóban. 543

Pianinó vagy rövid zongorát bérletnek, Sárossy, Gömbös-utca 45. 542

Elveszett 28 tüzrácsontvény Mátyás király-út 60-tól Sánc-utca 18-ig. Megtaláló jutalomért küldje ötvényeket fenti címek valamelyikéhez. 545

Debreceni cserélne lakást váradival. Cim a kiadóban. 544

Állást keres

Gépirónót felvesszünk. Csapatkórház Gazdasági Hivatal. Jelentkezés délelőtt. HÖMUNKÁSOKAT KERES A VÁROS, Nagyvárad thj. város köztisztviselési üzemé hótakarításra alkalmi munkásokat felvesz. Jelentkezni lehet a köztisztviselési üzem fuvartelepén, Kaszárnyatér 17. szám alatt.

Perfekt villanyzerelőt, aki a motorok kezeléséhez ért, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 541

Kifutó fiú 14-15 éves kosztial és fixfizetéssel azonnal felvétetik. Takacsné, állomás villamos megálló melletti újságbódé. 535

Állás: kezes

Irodai gyakorlattal, gépirással, fiatal leány állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 538

Némi irodai gyakorlattal bíró leány irodai alkalmazást keres gép- és gyorsírás nélkül. Cim a kiadóban. 546

Érettségizett fiatalember, gyáripari, irodai és államszámveteli gyakorlattal, anyagkezelésben jártas, gazdasági ismeretekkel állást keres. Jelleg „Azonnalra” kiadóba. 540

Középkorú magánoshoz házvezetőnek elmennek, vidékre is Cim: Nagyvárad, Kocsán János-u. 2. Bucsiek, 539